

Nr 166

Av fru **Holmqvist m. fl.**, *angående hyressättningen för inackorderingsrum m. m.*

Det lagförslag som antogs av 1968 års riksdag, på grundval av Kungl. Maj:ts proposition nr 91/1968, innefattar ett direkt besittningsskydd för bostadshyresgäst. Om hyresvärden fordrar höjd hyra för att gå med på förlängning av hyresavtalet, skall den begärda hyrans skälighet kunna prövas av myndighet. På orter med mer påtaglig bostadsbrist skall dessutom den s. k. förstagångshyran kunna underkastas myndighets prövning. Tvister i hyresfrågor skall prövas av en särskild hyresnämnd på länsplanet.

Den kategori boende som hyr möblerade eller omöblerade rum omfattas inte av den nya reformen. I samband med behandlingen av propositionen förelåg en motion (nr 1148 i andra kammaren) i vilken yrkades att i princip samma prövning av skäligheten i hyressättningen skall gälla även för inackorderingsrum samt del (delar) av lägenhet som gäller på den övriga hyresmarknaden. Riksdagen avslög ifrågavarande motion. Tredje lagutskottet hänvisade bl. a. till att "hänsyn till upplåtarens personliga förhållanden anses (nämligen) påkalla att sådana upplåtelser lämnas utanför optionsreglernas tillämpningsområde. Undantagets berättigande har inte ifrågasatts från något håll, och bedömningen måste ske med utgångspunkt från att det skall bestå." Utskottet anförde vidare att "det må f. ö. anmärkas att enligt vad förut nämnts denna lägenhetskategori i propositionen föreslagits undantagen från hyresregleringen utan att detta väckt gensaga". Vi finner att motiveringarna i utskottsutlåtandet knappast verkar särskilt övertygande när det gäller att bevisa riktigheten i att ställa den kategori det här gäller utanför det skydd den nya lagstiftningen innebär. Att "undantagets berättigande inte ifrågasatts från någon håll" kan bero på att den hyreskategori det här gäller knappast företräds av någon intresseorganisation och i stor utsträckning själv saknar möjligheter att komma till tals. Det torde dock inte vara någon obekant att det existerar en rad problem i samband med boendeformen i fråga. Det har bl. a. genom press och andra media under senare år kunnat konstateras att allt fler hyresvärdar bedriver en yrkesmässig uthyrningsverksamhet som i många fall tenderar att få en karaktär av uppskörtning gentemot utpräglat betalningssvaga hyresgäster. Hyressättningen visar sig i många fall, enligt vår mening, obillig. Detta är i särskilt hög grad fallet i orter med betydande bostadsbrist, som exempelvis i storstadsområdena.

Ofta hänvisas ungdomar och ensamstående till den form av boende som utgörs av hyrande i andra hand. Genom pågående urbanisering flyttar ungdomar till större tätorter och städer. Studerande, vars antal ökar mycket kraftigt, är beroende av bosättning i utbildningsorterna, vilka samtidigt är de större inflyttningscentra. Ensamstående föräldrar tvingas också att anlita denna boendeform, och detta gäller i synnerhet yngre ensamma mödrar. Den part som i skilsmässor blir frånhänd hyresrätten har ofta svårt att få lägenhet och blir i stället hyresgäst i andra hand. Den nyinflyttade utländska arbetskraften får ofta vidkännas mycket undermåliga boendeförhållanden med obillig hyressättning. Det finns således, enligt vår mening, starka skäl som talar för att även hyresgäster i inackorderingsrum bör kunna få skäligheten av hyran prövad. Det bör därför närmare undersökas huruvida denna boendekategori kan gå in under samma skälighetsprövning som gäller på den övriga hyresmarknaden eller genom andra lösningar kan erhålla skydd emot obilliga hyreskrav. Eftersom det i stor utsträckning är de yngre som bebor inackorderingsrum och andrahandsbostäder torde den fråga som aktualiseras i vår motion kunna upptagas av den utredning som hösten 1968 tillkallades för att utreda frågan om bostäder för ungdom. Av direktiven framgår det att utredningen i huvudsak har att ägna uppmärksamhet åt frågor som gäller nyproduktion eller upprustningsåtgärder för att få fram bostäder som är lämpliga för ungdom. I övrigt följer en uppräknings av några ytterligare frågor som utredningen bör vara oförhindrad att ta upp. Frågan om att utreda skälighetsprövning av hyressättning när det gäller inackorderingsrum har dock helt förbigåtts i direktiven. Vi anser därför att utredningsuppdraget bör utvidgas att gälla även denna fråga.

Med hänvisning till ovanstående hemställer vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att ungdomsbostadsutredningen får i uppdrag att utreda frågan om skälighetsprövning av hyressättning för inackorderingsrum och del i lägenhet.

Stockholm den 22 januari 1969

Mary Holmqvist (s) Gördis Hörnlund (s) Gunbjörg Thunvall (s)